

## UGOVOR ZA AUTOCESTU SPLIT-PLOČE

Ugovor o izgradnji sektora autoceste Split – Ploče, dugog 96,2 km i vrijednog 4,99 milijardi kuna, potpisali su 21. ožujka 2005. u Splitu Mario Crnjak, predsjednik uprave Hrvatskih autocesta (HAC), i direktori osam hrvatskih tvrtki: *Konstruktor inženjering d.d.*, *Vijadukt d.d.*, *Hidroelektra-Niskogradnja d.d.*, *Cesta-Varaždin*



d.d., *Zagorje Tehnobeton d.d.*, *Osiijek Koteks d.d.*, *Ingra d.d.* i *Strabag d.o.o.* udruženih u poslovnu udruhu.

Autocesta od Splita do Ploča trebala bi biti završena za nešto više od tri i pol godine, od čega podsektor Dugopolje – Šestanovac (dug 37 km) do 30. lipnja 2007., a podsektori Šestanovac – Ravča (dug 39,9 km) i Ravča – Ploče 1 (dug 19,3 km) do 31. prosinca 2008. Dovršetak tih dionica ukupna će duljina izgrađenog dijela autoceste Zagreb – Split – Dubrovnik iznositi 475 km, a ugovoreni posao osigurava punu zaposlenost građevinske operative. Na tom će se sektoru autoceste izgraditi 6 čvorišta (Bisko, Blato na Cetini, Šestanovac, Zagvozd, Ravča i Ploče 1), 8 vijadukata, most preko Cetine te devet tunela.

Svečanost potpisivanja ugovora održana je u dvorani Poglavarstva Splitsko-dalmatinske županije, a uz pred-

sjednika Vlade RH dr. Ivu Sanadera, potpisivanju su bili nazočni ministri Božidar Kalmeta, Ivan Šuker i Marina Matulović-Dropulić, župani splitsko-dalmatinski i dubrovačko-neretvanski Kruno Peronja i Ivan Šprlje, saborski zastupnici te gradonačelnici i načelnici općina s područja kroz koja autocesta prolazi.

Premijer Ivo Sanader je tom prigodom informirao nazočne i o pripremama za otvaranje drugih velikih gradilišta: mosta Trogir – Čiovo, mosta Komarna – Pelješac, četverotračne ceste Trogir-Split, nove ceste od Stobreča do Omiša, obilaznice Omiša te četverotračne ceste Dugopolje – Split. Za razdoblje 2005.-2008. u planu su još dionica autoceste Zagreb – Sisak, dionica koridora 5C od mađarske do bosanskohercegovačke granice, dovršetak punog profila autoceste Zagreb – Rijeka i dionica Krapina – Macelj. Hrvatska će tada imati 1120 km autocesta, a planira se graditi još 253 km novih te rekonstruirati 960 km državnih cesta. Ako se ovaj plan cestogradnje usporedi s prethodnim (2001.-2004.), financijski je veći za 13,5 posto. Sada se planira uložiti 32,39 milijardi, a u prethodnom je planu bilo 28,54 milijardi kuna.

J. S. Dragičević

## RADOVI NA DIONICI AC ZAGREB-SPLIT BIT ĆE ZAVRŠENI PREMA PREDVIĐANJU

Nedavno su Mario Crnjak, predsjednik Uprave *Hrvatskih autocesta* (HAC), Božidar Kalmeta, ministar mora, turizma, prometa i razvitka i Zdravko Livaković, državni tajnik Ministarstva prometa, obišli dionicu autoceste Zagreb – Split kroz Šibensko-kninsku županiju i gradilište tunela Mala Kapela.

Rok je završetka svih radova na tom području nepromijenjen, tako da bi do 30. lipnja 2005., bez nekih neplaniranih okolnosti, sve trebalo biti izgrađeno. U rokove se uklapa i tunel Mala Kapela, čiji radnici ipak nisu, kako su najavljivali, blokirali gradilište. Odlučili su se samo na određeni pritisak kako bi im se konačno namirila dugovanja. Bivši radnici talijanske tvrtke *Coopcostruttori* još uvijek nisu dobili plaće za minuli prosinac i siječanj. Ukupna su potraživanja radnika nešto veća od tri milijuna kuna, dok podizvođači potražuju još gotovo 40 milijuna kuna. Rješavanje tih problema je u tijeku.

Mario Crnjak je ujedno najavio kako će od 1. listopada 2005. za neke kategorije teretnih vozila pojeftiniti cestarina, ali ne i za osobna vozila za koje cestarina ostaje ista.



## U RUJNU POČETAK GRADNJE KORIDORA 5C

Na predstavljanju projekta prometnog koridora 5C, u Osijeku je 14. travnja 2005. rečeno kako će Hrvatska do do Osijeka.

Radovi na dionici od Sredanaca do Đakova započet će u rujnu ove godine i ta bi dionica trebala biti završena do konca 2007., dok bi se dru-

ga dionica od Đakova do Osijeka počela graditi u lipnju 2006., a završila krajem 2008. Za gradnju tih dviju dionica izdvojiti će se 1,5 milijardi kuna osiguranih zajmovima EBRD-a.

Ostaje nepoznanica kad će se početi graditi dionica od Osijeka do mađarske granice jer to ovisi o Mađarima kojima to nije u prioritetnim planovima do 2008. godine.

Uz gradnju koridora 5C, u Slavoniji se do 2008. planira završiti gradnja autoceste do granice sa Srbijom i Crnom Gorom, od Županje do Lipovca.



### HUP UPUTIO NIZ ZAHTJEVA VLADI RH

Hrvatska udruga poslodavaca (HUP) nedavno je uputila Vladi Republike Hrvatske sedam zahtjeva za hitno restrukturiranje javnih i državnih tvrtki, smanjenje državne administracije, zaštitu ravnopravnosti tržišnog natjecanja te izjednačavanja u tome privatnog i državnog sektora, djelovanje pravne države i zaštite vjeronika, jasna pravila, stručno vođenje i ubrzavanje privatizacije, uvođenje kompetencije kao ključnog kriterija i izlazak ministara iz nadzornih odbora (iz onih kompanija koje konkuriraju na tržištu) te prebacivanje poticaja za zapošljavanje u fond za reformu visokog školstva prema potrebama gospodarstva.

HUP je na ovakvu akciju nagnalo opće stanje hrvatskog gospodarstva gdje nema gotovo nikakvih pozitivnih pomaka, a prema ključnim makroekonomskim i mikroekonomskim pokazateljima gospodarstvo stagnira. I prošlogodišnji program 50 mje-  
ra za jačanje konkurentnosti domaćeg gospodarstva nije donio pomake. Stoga HUP smatra kako Vlada RH hitno treba poduzeti korake za osvježavanje hrvatskog gospodarstva koje je ukupno i po svojoj konkurentnosti ispod prosjeka gospodarstva zemalja Europske unije.



### U ZAGREBU PODNESENO 56 ZAHTJEVA ZA DOGRADNJU I NADOGRADNJU KUĆA

Samo je 56 građana grada Zagreba u roku za podnošenje zahtjeva (do 18. ožujka 2005.), podnijelo zahtjev za gradnju, dogradnju i rekonstrukciju obiteljske kuće uz pomoć zajmova poticane stanogradnje (POS).

U Gradskom uredu za upravljanje imovinom drže da je tako iznenađujuće mali broj zainteresiranih rezultat opće neinformiranosti građana, a i uvjeti tog dijela programa POS-a su prilično strogi. Da podsjetimo, lokalne uprave i samouprave određuju kriterije za liste prednosti, a podnositelji zahtjeva, uza sve potrebne osobne dokumente, trebaju dostaviti i dokaz o vlasništvu nekretnine te potvrdu da je na toj lokaciji moguća gradnja i nadogradnja. Također, kako bi se isključila mogućnost nenamjenskog trošenja sredstava, radovi se plaćaju izravno izvođačima radova, a moraju postojati i ugovori o nadzoru gradnje.

Osnovano je i Povjerenstvo koje će provesti bodovanje i izraditi listu na temelju Pravilnika o kriterijima i mjerilima za kreditiranje koje je Poglavarstvo usvojilo 10. ožujka 2005. te je uputiti Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN).



### POSLOVNO-STAMBENI KOMPLEKS U SESVETAMA

U Sesvetama, na prostoru bivše Ciglane, tvrtke *Phoenix capitis* i *Termoblok* sa stranim partnerima sljedeće će godine započeti graditi poslovno-stambeni kompleks vrijedan gotovo sto milijuna eura.

Novi će se kompleks prostirati na 5,5 ha, a uz 250 stanova planira se i gotovo 60.000 četvornih metara poslovnog prostora (kinodvorane, ga-

lerije, robna kuća, ugostiteljski objekti, podzemna garaža...). Autori su idejnog rješenja arhitekti Matej Bender, Ljudevit Devide, Višeslav Franić, Hrvoje Hrabak, Miron Hržina i Željko Pavlović iz *Studia Org*. Velika je vrijednost projekta u sustavu pješačkih prostora, parkova i vrtova. Gradnja bi trebala početi u proljeće 2006., a završiti do kraja 2008.



### U VELJAČI 2005. IZDANO 989 GRAĐEVINSKIH DOZVOLA

U Hrvatskoj je u veljači 2005., prema podacima Državnog zavoda za statistiku, izdano 989 građevinskih dozvola što je 2,4 posto manje nego u veljači 2004., a vrijednost građevinskih radova, predviđenih tim dozvolama, jest 1,08 milijardi kuna.

Za zgrade je izdano 869 ili 87,9 posto građevinskih dozvola, dok je za ostale građevine izdano 120 ili 12,1 posto dozvola. Prema vrsti gradnje, za novogradnju je izdano 79,6 posto ili 787 građevinskih dozvola, a za rekonstrukcije 202 ili 20,4 posto dozvola.

Gledajući zajedno siječanj i veljaču, prema izdanim građevinskim dozvolama, u Hrvatskoj se predviđa graditi 2791 stan, s ukupnom površinom od 323.000 četvornih metara.



### REZULTATI POSLOVANJA VIADUKTA, HIDROELEKTRE NISKOGRADNJE I TEHNIKE

Rezultati poslovanja *Viadukta* d.d., jedne od naših najvećih graditeljskih tvrtki, pokazuju da je to poduzeće u 2004. ostvarilo 1,041 milijardu kuna prihoda, što je pad od 5,32 posto u odnosu na prihode u prethodnoj godini (podaci o dobiti nisu izraženi). Uprava to, između ostalog, objašnjava i velikim teškoćama u naplati obavljenih radova.

I *Hidroelektra niskogradnja* d.d. u 2004. bilježi za polovicu manju do-

bit nego u 2003. Naime, neto je dobit *Hidroelektra niskogradnje* u prošloj godini bila 618.000 kuna, a u 2003. 1,2 milijuna kuna. Istodobno su ukupni prihodi tvrtke iznosili 619,64 milijuna kuna i bili 9,6 posto veći od prihoda u 2003. godini.

Zagrebačka je građevinska tvrtka *Tehnika* u 2004. ostvarila neto dobit od 18,49 milijuna kuna, što je 21,5 posto više od dobiti ostvarene 2003. kada je iznosila 15,23 milijuna kuna. Također, *Tehnika* je povećala poslovne prihode gotovo 21 posto, jer su prihodi s 944,79 milijuna povećani na 965,7 milijuna kuna. Inozemni su prihodi *Tehnike* u odnosu na 2003. udvostručeni i sada iznose 52,59 milijuna kuna.



#### **DURO ĐAKOVIĆ U 2004. OSTVARIO 3 MILIJUNA KUNA DOBITI**

*Duro Đaković Montaža* ostvario je u 2004. godini više od tri milijuna kuna dobiti (425,8 milijuna kuna prihoda i 422,6 milijuna kuna rashoda), pri čemu je 57 posto realizirano u programima energetike, 33 posto u proizvodnji mostova, a 10 posto u izgradnji industrijskih postrojenja.

Na domaćem tržištu ostvareno je 204,2 milijuna kuna prihoda, a značajni je dio dobiti ostvaren (što je već tradicionalno) na njemačkom tržištu. *Duro Đaković* već dulje vrijeme uspješno surađuje s austrijskom tvrtkom *Cristoph*, a ta će poslovna suradnja uskoro dobiti i svoju potvrdu osnivanjem mješovite tvrtke *Cristoph i Montaža* u Slavonskom Brodu.

U *Montaži*, gdje je stalno zaposleno 736 radnika, a još 334 na određeno vrijeme, planiraju i ubuduće ulagati u izobrazbu kadrova, za što je u prošloj godini izdvojeno 1,5 milijuna kuna. Trenutačno *Duro Đaković Montaža* završava radove na Mostu Maslenica i mostu kod Jasenovca, radi se čelična konstrukcija za mostove u Zaprešiću i Osijeku, a konkurirat će

i za gradnju mosta preko rijeke Spačve u Lipovcu i mosta prema Pelješcu.



#### **ŠVICARSKA ARHITEKTURA U ZAGREBU**

U nazočnosti brojnih uzvanika, u zagrebačkom Muzeju za umjetnost i obrt 12. je travnja otvorena izložba pod imenom: *Arhitektura švicarskog Kantona Ticino u svijetu 1970. – 2003.*

Na otvorenju izložbe govorio je jedan od najistaknutijih svjetskih arhitekata Mario Botta, koji je u odgovoru na jedno pitanje rekao: "Nema kompromisa s naručiteljima u arhitekturi, jer ako jednom napravite kompromis s klijentom, onda se ne možete uspješno baviti arhitekturom". Inače Botta je, između ostalog, autor obnove milanske Scale, poslovne zgrade u Seulu, Muzeja moderne umjetnosti u San Franciscu i katedrala kružnoga tlocrta u Averyju. No taj ugledni arhitekt tvrdi kako ne postoji specifična arhitektura u kantonu. Postoje samo arhitekti i stoga se ne može govoriti o nekom posebnom stilu, već o etičkom i zanatskom pristupu arhitektonskim rješenjima.

Izložba je podijeljena u dva dijela – na dio posvećen arhitektonskim djelima nastalim u kantonu Ticino i na dio posvećen najpoznatijim arhitektima poput Maria Botte, Aurelia Galfettija, Luigija Snozzija, Brune Reichlina i Maria Campija.



#### **CERTIFIKAT ISO NA NOVO TROGODIŠNJE RAZDOBLJE**

Nedavno je u Poslovnom klubu *Teama* d.d. u Čakovcu upriličena dodjela certifikata ISO 9001 toj međimurskoj građevinskoj tvrtki za trogodišnje razdoblje od 2005. do 2008. uz nazočnost mnogobrojnih uzvanika. Prilika je iskorištena i za prikaz rezultata poslovanja u prošloj godini. *Team* se 14 godina poslovanja svrstao među 6 tvrtki u Međimurskoj

županiji koje su uključene na listu 400 najvećih u Hrvatskoj. Njegovi građevinari grade širom Hrvatske, a trenutno najviše ulažu u proizvodni pogon *Murala* u Murskom Središću gdje su dosad uložena 2,5 milijuna kuna. Zanimljivo je da se 25 posto zaposlenika *Teama* dodatno obrazuje i usavršava, a za razvijanje sustava zaštite na radu ova je tvrtka dobita i posebno hrvatsko priznanje.



Uručivanje ISO priznanja direktoru *Teama* Josipu Švendi

Prošle je godine *Team* ostvario ukupni prihod nešto veći od 162 milijuna kuna, što je povećanje od 6 posto u odnosu na godinu prije. Ta ovu je godinu planiran porast prihoda od 10 posto i dobit od 3,5 posto.

Nera Horvat



#### **DAN GRADITELJA NA ZAGREBAČKOM VELESAJMU**

Na Zagrebačkom je velesajmu 22. travnja 2005., za trajanja sajma *Gradenje i opremanje*, održan Dan graditelja

Hrvatsko graditeljstvo danas je zahvaćeno snažnim strukturnim promjenama uvjetovanim sve većom podjelom rada među tvrtkama i sve snažnijim sudjelovanjem inozemnih tvrtki na hrvatskome tržištu građevinskih

usluga. Rezultat je to slobodnog kretanja robe i kapitala te globalizacije tržišta, a sve je to velik izazov hrvatskom graditeljstvu.

Tijekom 2003. zabilježen je snažan rast opsega građevinskih usluga, posebno u cestogradnji, a taj se trend zadržao i u 2004. godini. Osiguravanjem financijskih sredstava očekuje se i nastavak pojačanih aktivnosti na projektima cestogradnje do 2008. – i na autocestama i na državnim cestama te na održavanju postojećih cesta. To su povoljne vijesti za razvoj graditeljstva, a time i cijeloga hrvatskoga gospodarstva.

Međutim područje građevinskih radova u visokogradnji još uvijek znatno zaostaje prema niskogradnji. Stoga je radi razvoja tržišta nekretnina i projekata visokogradnje nužno unapređivanje urbanističkog planiranja na većim zahvatima, paralelno građenje građevina i uređivanje komunalne infrastrukture te daljnje razvijanje poticajne stambene izgradnje. S očekivanim povećanjem opsega građevinskih radova, povećat će se i potreba za radnom snagom te eventualna potreba za uvozom radne snage. Zbog toga treba pravodobno poticati zanimanje mladih za izobražavanje u graditeljstvu, što će im osigurati radna mjesta nakon završetka školovanja i stjecanja potrebnih kvalifikacija. Povećanje razine obrazovanja radnika odrazit će se na povećanje produktivnosti i kvalitetu izvedenih radova.

Potaknuti tim temama, HUP-Udruga poslodavaca graditeljstva, u suradnji sa *Zagrebačkim velesajmom* i Strukovnim udruženjem graditeljstva u Hrvatskoj gospodarskoj komori, a pod pokroviteljstvom Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, organizirali su radni skup *Dan graditelja 2005*. Na tom su skupu graditelji i njihovi gosti razmotrili aktualno stanje i perspektive hrvatskog tržišta građevinskih usluga, predložili mjere značajne svim

graditeljima, koje se tiču povećavanja konkurentne sposobnosti i unapređivanja poslovanja, te razlučili koje su mjere u području odgovornosti poduzetnika, a koje u području drugih tijela na koje bi oni trebali primjereno utjecati radi bitnog značenja i utjecaja na rezultate poslovanja. Povećanjem učinkovitosti po zaposlenom, i dostizanjem produktivnosti građevinskih tvrtki u Europskoj uniji, smanjit će se potreba za novim zapošljavanjem, povećati potreba za stručno obrazovanom radnom snagom i tehnološkom opremljenošću, a time i konkurentna sposobnost hrvatskog graditeljstva u trenutku pristupanja Republike Hrvatske europskim integracijama.

- Interes je naše Vlade odnosno naše države snažno građevinarstvo osposobljeno da daje poticaje razvitku nacionalnog gospodarstva i da bude konkurentno na domaćem i vanjskim tržištima, rekla je ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Marina Matulović Dropulić otvarajući Dan graditelja na Zagrebačkom velesajmu. Ocijenila je da je u ovom trenutku značajka hrvatskog graditeljstva rascjepkanost i nedovoljna pripremljenost za strukturne promjene koje moraju uslijediti vrlo brzo jer to uvjetuje ulazak hrvatske u EU, daljnja globalizacija tržišta, ubrzani prodor novih tehnologija i tehnoloških rješenja te nove ideje i strukovna organiziranost.
- Hrvatski graditelji u tim svjetskim procesima moraju pronaći svoj put i uvelike podignuti kvalitetu svojih usluga i proizvoda. Naše graditeljstvo ima iskustvo i uspješne rezultate, a pred sobom neupitne zahtjeve za sjedinjavanjem svojih potencijala. Hrvatska je u postupku usklađivanja propisa i norma s europskom pravnom stečevinom. Pokrenut je složen postupak sređivanja katastra i

zemljišnih knjiga, a to je temelj za infrastrukturu i graditeljstvo te prostorno uređenje. Poznato je da se uvodi red u prostoru sa zadaćom očuvanja i zaštite za buduće generacije. Sve te mjere i potezi imaju za cilj stvoriti perspektivu i potpomoći daljnji razvitak onih koji će i sami prihvatiti nova pravila poslovanja, rekla je ministrica Matulović-Dropulić.

Skup su pozdravili direktor *Zagrebačkog velesajma* Davorin Spevec, predsjednik Udruge poslodavaca u graditeljstvu Boris Čupić i predsjednik Strukovnog udruženja graditeljstva HGK-a Filip Filipec.

Predstavljeno je šest referata podijeljenih u tri skupine

- graditeljstvo, stanje i perspektive,
- poštena tržišna utakmica i
- obrazovanje u graditeljstvu.

Tanja Vrančić

(Izvor: Zbornik radova *Dana graditelja 2005*.)



## ŽELJEZNICE NA DESETOM KORIDORU

Budućnost je željeznica na Desetom koridoru, na kojemu je sada vrlo mali promet, u zajedničkom nastupu na tržištu prijevoza robe i pružanja usluga jer, primjerice, samo tursko tržište pruža velik potencijal, kazao je predsjednik uprave *Hrvatskih željeznica* Tomislav Josip Mlinarić na okruglom stolu – *Željeznice na Desetom paneuropskom koridoru*, održanom na međunarodnom sajmu gospodarskih vozila i prometa na *Zagrebačkom velesajmu*. Deseti se koridor proteže od Salzburga do Soluna i dug je 1539 km, a hrvatski je dio približno 320 km. Dodao je da su od 2001. do 2004. godine prihodi od prijevoza tereta na Desetom

koridoru porasli gotovo 40 posto. Prošle je godine od prijevoza putnika HŽ na njemu ostvario 213,7 milijuna kuna.

Predsjednik je uprave HŽ-a istaknuo da su na tom pravcu uspostavili i dvije nove prometne linije. Prva je vlak *Sava Express* sa slovenskom željeznicom i željeznicama Srbije i Crne Gore te *East Express* u kojoj osim srpske i slovenske sudjeluju i turska i bugarska željeznica.

Mlinarić je još rekao da su u konačan prijedlog projekata za program predpristupne pomoći *ISPA* predložena i dva željeznička projekta – kapitalni remont pruge na dionicama koridora X i Vb. Riječ je o dionici Vinkovci

– Tovarnik, dvokolosiječnoj pruži dugoj 35,8 km, čija je procijenjena vrijednost 375 milijuna kuna, te dionici Oštarije – Ogulin, jednokolosiječnoj i dugoj 6,2 km, a vrijednosti 38 milijuna kuna.

Tomislav Josip Mlinarić važnim smatra i određivanje omjera moderniziranih i novonabavljenih željezničkih vozila, a najavio je i da će do kraja godine biti isporučeno svih naručenih pedesetak vagona za prijevoz kamiona te da su odobrena sredstva za gradnju terminala u Spačvi. Nada se da će još ove godine HŽ krenuti s prijevozom kamiona ro-la vagonima na Desetom koridoru. To se javno poduzeće mora okrenuti i riječnim lukama, posebice vukovarskoj, koja

je u prva tri mjeseca 2005. ostvarila pretovar 70 tisuća tona robe, a lani je imala stopostotni rast, kazao je Mlinarić, dodajući da se trebalo više razmišljati o zajedničkom nastupu HŽ-a i vukovarske luke prema fondovima EU-a.

U nastavku okruglog stola o intermodalnom transportu nafte te izgradnji terminala u Spačvi govorio je Željko Cindrić, menadžer za kombinirani prijevoz HŽ-a, a o prijevozu putnika i uvođenju nagibnih vlakova izvršni direktor HŽ putničkog prijevoza mr. Stjepan Juretić. O ekološkim prednostima željeznice govorio je voditelj poslova zaštite HŽ-a Damir Pavošević, dipl. ing.

T. Vrančić